

Technická univerzita v Liberci
FAKULTA PEDAGOGICKÁ

Katedra: francouzského jazyka
Studijní program: učitelství pro 2..stupeň základní školy
Kombinace: dějepis- francouzský jazyk

MEZINÁRODNÍ ŠKOLNÍ PROJEKTY
THE INTERNATIONAL SCHOOL PROJECTS
LES PROJETS SCOLAIRES INTERNATIONAUX

Diplomová práce: 2006–FP–KFJ– 39

Autor:
Zuzana Čepičková

Podpis:

Adresa:
Dlabačova 2091
288 02 Nymburk

Vedoucí práce: Mgr. Jarmila Sulovská

Konzultant: Mgr. Jarmila Sulovská

Počet

stran	slov	obrázků	tabulek	pramenů	příloh
47	9688	0	4	12	4

V Liberci dne: 15.5.2006

Prohlášení

Byl(a) jsem seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracoval(a) samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce a konzultantem.

V Liberci dne: 15.května 2006

Zuzana Čepičková

Poděkování:

Ráda bych poděkovala vedoucí práce, Mgr. Jarmile Sulovské, za čas a ochotu, se kterou přistupovala k diplomové práci, především pak za odborné vedení a cenné rady, které přispěly k jejímu úspěšnému zrealizování.

Poděkování dále směřuji všem, kteří mě pomohli a podpořili, zejména pak svým rodičům, sestře a jejímu příteli.

MEZINÁRODNÍ ŠKOLNÍ PROJEKTY

ČEPIČKOVÁ ZUZANA

DP–2006

Vedoucí DP: Mgr. JARMILA SULOVSKÁ

Resumé

Diplomová práce ukazuje, jaký význam a přínos může mít při výuce cizího jazyka nová pedagogická metoda: mezinárodní projekt. Práce založená na nových koncepcích v přístupu ke vzdělání a odborných sociolingvistických publikacích skutečně potvrzuje, že mezinárodní projekt je efektivní metoda k upevňování jazykových kompetencí.

V práci jsou dále postupně rozvedeny oblasti související s metodou mezinárodních projektů (ekonomické hledisko, otázka interkulturních vztahů, nová metodika práce), které je důležité při realizaci projektu zohlednit.

Diplomová práce vyúsťuje konkrétními nápady a návrhem mezinárodního projektu, které mohou být inspirací pro potenciální projekt.

THE INTERNATIONAL SCHOOL PROJECTS

Summary

The aim of the thesis is to demonstrate the contribution of a new pedagogical method „*an international project*“ to the language teaching and learning. The thesis which is based on the new educational strategies and the professional socio-linguistic publications proves that the international project is an effective method to build up language competencies.

There are also described the domains connected with the organization of the international projects (economic factors, interculturality, new methods).

The thesis is concluded by the concrete ideas and the presentation of an international project, which could be used as an inspiration for a potential project.

LES PROJETS SCOLAIRES INTERNATIONAUX

Resumé

Le but du memoire est montrer le sens est la contribution de la nouvelle méthode pedagogique „ *le projet international* “ dans l’enseignement des langues étrangères. Le memoire qui est fondé sur les nouvelles conceptions éducatives et sur les publications socio-linguistiques specialisées confirme que le projet international est la méthode effective pour la fixation des compétences linguistiques.

Suivant, les domaines liées avec l’organisation du projet international sont développées progressivement dans le travail (les aspects économiques, l’interculturalité, les nouvelles méthodes didactiques).

Le travail débouche par les idées concrètes dans la proposition du projet international qui peut servir de modèle pour le projet potentiel.

OBSAH

1	Jazyková gramotnost člověka v dnešní době	1
1.1	CJ v různých věkových etapách života člověka	4
1.1.1	Význam výuky CJ v mateřské škole	5
1.1.2	Výuka CJ na základní a střední škole.....	5
1.1.3	Studium CJ na vysoké škole.....	7
1.2	Nové přístupy ke vzdělávání	7
1.3	Možnosti metody „mezinárodního projektu“ v podpoře realizace změn ..	9
2	Metoda výuky: mezinárodní projekt	10
2.1	Cíle a přínosy mezinárodních projektů	10
2.2	Přínos z hlediska jazykového vývoje	10
2.3	Psychosociální aspekty	11
2.4	Interkulturalita a její přínos	12
2.5	Přínos pro školu, veřejnost a region	15
3	Získání finančních subvencí na realizaci projektu	17
3.1	Finanční granty	17
3.2	Neziskové organizace	22
3.3	Aktivní činnost žáků k získání finanč. subvencí	23
4	Změna rolí a náplně činností	25
4.1	Role učitele	25
4.2	Role žáka	25
5	Důležitá opatření v rámci projektu	27
5.1	Personální zajištění projektu	27
5.2	Zdravotní stav žáků	27
5.3	Návštěva v rodině	27
6	Způsoby práce a nové možnosti využitelné při metodě projektu	29
6.1	Způsoby a metody práce	29
6.2	Media a evropské vzdělávací programy	31
6.3	Typy projektů	32
7	Návrh mezinárodního projektu	34
7.1	Základní údaje, hlavní téma a cíle projektu	34
7.2	Popis projektu- celoroční činnost	35
7.2.1	Způsob organizace práce žáků	35
7.2.2	Komunikace mezi učiteli zúčastněných zemí	36
7.2.3	Výběr témat projektu	37
7.3	Popis akce – cesta za partnerskou školou	39
7.3.1	Přípravy na cestu	39
7.3.2	Návrh aktivit při týdenním setkání partner. zemí	40
8	Závěr	41
9	Přílohy	43
9.1	Zkvalitňování vzdělávání ve školách a školských zařízeních	43
9.2	Evropské priority pro rok 2006:	45
9.3	Kontakty a literatura užitečné k mezinárodním projektům	46
9.4	Mezinárodní projekt bez zahraničního partnera	47
10	Seznam použité literatury	48

1 Jazyková gramotnost člověka v dnešní době

Na konci 20. století se v české společnosti začala silně rozvíjet poptávka po cizojazyčně gramotném člověku. Ať již z hlediska profesního či sociálního, je dnes téměř normou, že průměrně vzdělaný člověk by měl být schopen vést komunikaci alespoň ve dvou cizích jazycích (dále jen CJ). Na zasedání Evropské rady v březnu 2000 si vytkla Evropská komise jako jeden z hlavních cílů zlepšení jazykových kompetencí občanů EU, a to minimálně na základní znalost dvou jazyků.

I v České republice se důsledkem polistopadových událostí 1989 silně projevil zájem o studium CJ a potřeba lidí být stále lépe jazykově vybaveni má stoupající tendenci. V oblasti pracovních příležitostí dnes téměř nenalezneme zaměstnání, kde by nebylo požadováno minimální jazykové vybavení. Naopak lepší pracovní možnosti dnes mají v rámci stále se rozšiřujícího evropského trhu práce i lidé dělnických profesí. Jak dokládá tabulka č.1, lidé si uvědomují fakt, že s lepším jazykovým profilem mohou napomoci ke zvýšení své životní úrovně. Tento sociálně-ekonomický faktor zůstává nejsilnějším motivačním prvkem při studiu CJ v zemích evropské 25 i v České republice. V posledních letech se navíc ukázalo, že jsou velmi žádaní jazykově specializovaní odborníci. I oblast sociálně kulturního života otevírá člověku mnohem více možností, má-li potřebné jazykové vzdělání.

Je proto dobré vytvářet dostupnost jazykového vzdělání co nejširšímu spektru společnosti. Hledat takové cesty, které budou snazší a efektivnější, ale především, zahájit výuku jazyka tak, aby se vytvořil dobrý jazykový základ, na kterém bude člověk schopen po zbytek života rozvíjet své další lingvistické znalosti. S vytvářením tohoto pevného základu je nejlépe začít již v předškolním věku a navázat na něj intenzivněji již v době docházky na základní a střední školu.

Určitou orientaci v motivech ke studiu jazyků mohou poskytnout výsledky rozsáhlého průzkumu týkajícího se studia jazyků, který nechala Evropská komise pro výchovu a vzdělávání zpracovat v roce 2005. Následující tabulka zobrazuje výsledky hlavních motivů, proč lidé studují cizí jazyky. Tabulka dále obsahuje výsledky průzkumu v ČR v prosinci 2005. Přestože v rámci EU zůstává na prvním místě využití na zahraničních dovolených, trendy ukazují na ústup osobních motivů a naopak posilování motivů spojených s prací a studiem.

Tabulka 1 QA5 Hlavní důvody, proč lidé studují CJ

	DŮVOD	EU 25	ČR
1	Využití na prázdninách	35%	25%
2	Využití v zaměstnání	32%	34%
3	Z osobních důvodů	27%	24%
4	Možnost pracovat v zahraničí	27%	34%
5	Získat lépe zaměstnání	23%	23%
6	Být schopen dorozumět se s lidmi ze zahraničí	21%	26%
7	Znát jazyk, kterým se lze domluvit v hodně státech světa	17%	22%

Pramen: EUROBAROMETER 243¹

Fakt, že česká společnost zareagovala na tuto poptávku flexibilně a dobře, můžeme již dnes pozorovat ve více ukazatelích. Na téměř všech základních a středních školách se žák seznámí minimálně s dvěma CJ. Vznikla řada jazykových akademií a kurzů, které dávají možnost jazykové přípravy i dospělým. Pověst českého národa z hlediska jazykové vybavenosti je ve světě dobrá, proto je i nadále nutné veřejnosti umožňovat nejen lepší podmínky pro studium cizího jazyka, ale i zajímavější, dostupnější a především snazší formy studia.

Jeden z možných odrazujících faktorů ovlivňujících rozhodnutí, zda studovat CJ, je stále jeho lingvistická a fonetická obtížnost, ale i náročnost z hlediska času, který je potřeba pravidelně věnovat studiu. V následující tabulce

¹ http://ec.europa.eu/education/policies/lang/languages/eurobarometer06_en.html

č.2 můžeme vidět, se kterými odrazujícími důvody ke studiu cizího jazyka se setkáváme nejčastěji.

Tabulka č.2 QA9 Důvody, které odrazují od studia CJ.

	DŮVOD	EU 25	ČR
1	Nedostatek času	34%	29%
2	Nedostatek motivace	30%	40%
3	Příliš nákladné	22%	21%
4	Pocit jazykové nenadanosti	16%	31%
5	Nulová vidina uplatnění znalosti CJ	13%	31%
6	Nedostupnost místa, kde je možnost CJ studovat	6%	6%

Pramen: EUROBAROMETER 243²

Je dobré si též uvědomit, že vlivem historického vývoje v bývalém Československu došlo k přerušení přirozeného vývoje vztahu ke studiu CJ. Tradice výuky CJ zde dobře fungovala až do začátku druhé světové války. Ať již za doby německé, tak i později za sovětské okupace byla československému občanovi nucena výuka konkrétního CJ. Nemožnost svobodné volby ve výběru studia CJ, ale i nulová vidina praktického využití znalostí CJ u většiny lidí negativně ovlivnila chuť zabývat se CJ. To se následně promítlo do averze vůči německému či ruskému jazyku a dlouhodobě v lidech vytvořilo nezájem a malou motivaci zabývat se studiem CJ.

Na základě zde uváděných důvodů je třeba hledat nové, motivující, ale i snazší a dostupnější formy studia CJ. Dnešní doba nabízí stále širší výběr možností. Dosáhnout ve studiu CJ požadované úrovně může skutečně každý, jen je zapotřebí přihlédnout k individuálním potřebám a možnostem každého z nás. Existují různé přístupy ve výuce, každý si může zvolit metodu, která mu vzhledem k věku, jeho povaze a typu člověka (myšleno způsob, jak si dotýčný

² http://ec.europa.eu/education/policies/lang/languages/eurobarometer06_en.html

člověk nejlépe uchovává informace), časovým možností a dalším parametřům bude vyhovovat nejvíce. Někdo zvolí přístup klasické výuky ve třídě, jiný upřednostní dlouhodobější pobyt v zahraničí, časově indisponovaný člověk uvítá možnost metody E-learningu (studium jazyka přes internet) odehrávající se ve virtuálním studijním prostředí.

1.1 CJ v různých věkových etapách života člověka

Je velmi dobré, umožní-li společnost žákům studium CJ již od útlého věku dítěte. Je potvrzeno, že již ve věku 4-5 let člověk disponuje velkým fonetickým potenciálem. Již v této etapě života je zapotřebí rozvíjet u žáka zmíněné vlohy a poskytnout mu možnost seznámit se i s jiným fonetickým systémem, než který zná z mateřského jazyka. Včasné podchycení jazykových predispozic je důležité pro budoucí jazykové schopnosti žáka. „Vědecky doloženou a v lingvistice již dobře známou teorií je, že čím je dítě mladší, tím snáze přijímá jazykové schopnosti, potvrzuje i myšlenka Johna Locka, myslitele druhé poloviny 18.století. John Locke doporučoval Britům, jež chtěli dosáhnout dobrých výsledků ve francouzském jazyce, aby se s cizím jazykem začali seznamovat ještě dříve, než dokázali mluvit svým mateřským jazykem.“³

V padesátých letech minulého století neurolog W.Penfield a L. Roberts zkoumali schopnosti dětí získávat fonetické dovednosti bez ohledu na jejich inteligenční kvocient. Výsledek byl následující. „Zdá se, že vztah intelektuální kapacity dítěte (ve věku od 4-8 let) a schopnosti imitovat výslovnost CJ je minimální. Výslovnost a nabytí znalostí v tomto věku dítěte jsou především procesem imitačním. Schopnost imitovat vrcholí ve věku od 4 do 8 let života člověka a poté se pravidelně snižuje v průběhu dalších vývojových změn.“⁴ Taktéž zkušenosti rodičů bilingvních rodin říkají, že děti jsou schopny snáz přijímat, ale i nevědomě reprodukovat jazyk od 4 do 8 let života.

---

³ O'Neil Charmiam: Les enfants et l'enseignement des langues étrangères.s.168

⁴ O'Neil Charmiam: Les enfants et l'enseignement des langues étrangères.s.168

1.1.1 Význam výuky CJ v mateřské škole

Jak již bylo zmíněno, je přínosné, měl-li žák možnost již od mateřské školy seznámit se s odlišnými fonetickými systémy, a díky metodám založeným především na imitaci a opakování dostane šanci rozvíjet své jazykové predispozice. Čím dříve se dítě s CJ seznámí a bude trénovat své sluchové schopnosti, tím snáz bude v budoucnu navyšovat další jazykové schopnosti. Je pozitivní, že v České republice přibývá mateřských škol, ve kterých se děti mohou setkat s cizím jazykem. Nejčastěji se jedná o anglický jazyk, děti se s ním seznamují velmi jednoduchými edukativními formami v podobě písniček, říkadel a pohádek. Existují již i nejrůznější pedagogické metody, které učitelům pracujícím s předškolními dětmi mohou pomoci. „Také Akční plán 2004-2006 na podporu jazykové výuky a lingvistické diversity, přijatý Evropskou komisí v roce 2003, hovoří o výhodách, které plynou z včasné započaté výuky CJ. Je prioritou členských států EU aby zajistily efektivní jazykovou výuku v mateřských školách a na I.stupni ZŠ.“⁵

1.1.2 Výuka CJ na základní a střední škole

Základní a střední školství by mělo žáka vést především k upevnování dobrého fonetického základu a k rozvíjení gramatických vědomostí, dále pak ke znalosti písemné a komunikativní formy jazyka a k všeobecnému kulturnímu a společenskému rozhledu o dané zemi.

Základní škola a nižší ročníky gymnázia

Především na základní škole a nižších ročnících osmiletých gymnázií by měl být zúročen biologický předpoklad dětí, kterým je přirozená schopnost zapamatovat si co nejvíce z nabytých jazykových znalostí. Zmíněný biologický předpoklad žáka je ale věkově omezený, končí obdobím puberty. „Četné výzkumy ukázaly, že vztah mezi věkem a schopností lépe se naučit CJ není zanedbatelný. Dostatečná výuka CJ a její brzké zahájení, tzn. před pubertou, přináší v budoucnu mnohem lepší výsledky. V některých případech může tato včasná výuka vést k tomu, že žák nabude takových jazykových kompetencí, které mohou být na srovnatelné úrovni s kompetencemi rodilého mluvčího. Po 12-14 roce života

---

⁵ Promoting Language Learning and Linguistic Diversity: An Action Plan 2004-2006

nastává zlom a u žáka se mírně sníží schopnost přijímat jazyk tak snadno, jak tomu bylo před nástupem puberty. Toto období je nazýváno lingvistickým termínem „kritický věk“ a je spojen se ztrátou adaptability a s neschopností mozku se reorganizovat.⁶

Otázkou je, jak maximálně využít biologických předností, které si v sobě neseme ve výuce CJ, když na děti jsou kladeny nemalé požadavky týkající se množství látky probírané ve škole. Jak docílit zintenzivnění studia CJ, tak aby se nejednalo pouze o zesílení počtu hodin ? Nabízí se metoda mezinárodních projektů. Je velmi dobré, umožní-li se již žákovi na ZŠ v rámci výuky CJ setkávat se co nejvíce s autentickou podobou CJ. Díky setkávání s rodilým mluvčím či zprostředkovaně s živou podobou CJ dochází lépe k upevňování jazykového základu, jazykových reflexů a pohotovosti, a pro žáka může být tato interaktivní metoda zajímavější a zábavnější. Mezinárodní projekty jsou velmi vhodná a efektivní cesta k upevnění a k zlepšování žakových jazykových znalostí.

Psycholog Wiliam Glasser popisuje efektivitu výuky dle způsobu učení takto:⁷

Způsob získání informace	Zapamatovaných informací
Cosi přečteme	10 %
Co slyšíme	20%
Co vidíme	30%
Co vidíme a slyšíme	50%
O čem diskutujeme	70%
Co si vyzkoušíme	80%
Co učíme druhé	95%

Uvedené hodnoty jasně dokládají, jaký jazykový přínos může metoda mezinárodních projektů mít.

V rámci aktivit při mezinárodním projektu lze dosáhnout dalšího cíle, kterým je uvědomění významu a výhod jazykových znalostí.

---

⁶ Cornaire, Claudette. La compréhension orale. s.86

⁷ BROGAN, P. Using the Web for Interactive Teaching and Learning (on-line). URL:<http://www.macromedia.com/resources/government/whitepapers/>

Střední školy a odborná učiliště

Na středních školách by žáci měli pojmout největší obsah vědomostí, neboť to jim povětšinou zůstane jako pevný základ, na který budou stavět svá další jazyková studia po zbytek života. „Podle Akčního plánu Evropské komise by žáci členských zemí EU měli ovládat minimálně dva cizí jazyky na efektivní komunikativní úrovni. Spíše, než dosažení výborných pasivních znalostí, je do popředí stavěna schopnost aktivně užívat jazykové dovednosti při písemném, čteném, poslechovém i mluveném projevu. Jako důležitý je dále uveden i moment, kdy se žák bude schopen sám vzdělávat a rozšiřovat své jazykové kompetence.“⁸

Především na SŠ je velice vhodná metoda mezinárodních projektů a výměnných akcí s partnerskými školami ze zahraničí. Především pro tyto účely byl na evropském školním poli zřízen program Sokrates/ Comenius, který má za cíl podporovat a pomáhat školám realizovat zahraniční výměny. Více o tomto programu v podkapitole 3.1.1.

1.1.3 Studium CJ na vysoké škole

Při studiu na univerzitě by pak měl mít student možnost rozvíjet a profilovat své jazykové vybavení v rámci oboru studia, kterým se na vysoké škole zabývá, neboť jak již bylo zmíněno v úvodu, v oblasti pracovních příležitostí stoupá poptávka po jazykově vybavených specialistech. Student by měl využít možnosti zahraničních univerzitních výměn, pracovních možností či prázdninových pracovních-poznávacích stáží, které se dnes nabízejí ať již v rámci evropského vzdělávacího programu Erasmus (www.socrates.cz), programu Mládež (www.youth.cz) či jiných mezinárodních vzdělávacích programů.

1.2 Nové přístupy ke vzdělávání

Na zasedání Evropské rady v Lisabonu si Evropská komise vytkla jako strategický cíl „stát se nejkonkurenceschopnější dynamickou, znalostmi řízenou ekonomikou světa, schopnou trvalého ekonomického růstu s kvalitnějšími místy a větší sociální soudržností“. Vzhledem k tomu, jakou roli hraje při naplňování

---

⁸ Promoting Language Learning and Linguistic Diversity: An Action Plan 2004-2006

tohoto cíle vzdělávání, stává se jednou z jejich hlavních priorit kompletní transformace vzdělávacího systému. Konkrétní cíle pro oblast vzdělávání do roku 2010 jsou byly rozpracovány v dokumentu Evropské rady „The Concrete future objectives of education and training systems“.

V rámci posouzení současné situace vzdělávacího systému byla a je prováděna analýza současného stavu vzdělávání a jeho budoucích potřeb. Jednou z takto vzniklých analýz je i studie vypracovaná na zakázku Evropské komise pro výchovu a vzdělávání „Innovative Learning Environments in School Education“. Jejím předmětem je analýza faktorů a trendů v dnešní společnosti ovlivňujících proces vzdělávání, požadavky na vzdělávání a návrh změn ve vzdělávacím procesu. Z výsledků těchto studií byla vypracována doporučení změn v přístupu ke vzdělávání :

a) Zaměření více pozornosti na to, aby studenti převzali větší část zodpovědnosti za svůj vlastní vzdělávací proces.

b) Zohlednění rozdílů mezi jednotlivými studenty, plánovat výuku s ohledem na rozdílné potřeby různých studentů, posuzovat studenty dle širšího chápání inteligence, než jak byla doposud chápána.

c) Změna v chápání role učitele v procesu předávání informací (ne učitel studentům, ale v rámci skupinové práce student studentovi. Učitel vystupuje jako poradce, konzultant a jako osoba, která poskytuje rámec vzdělávacího procesu).

d) Odklon od důrazu na předání obsahu a schopnosti reprodukovat fakta k procesu osvojování poznatků. Studenti by měli být aktivní účastníci při konstruování poznatků, a to jak samostatně, tak i v rámci skupinového vyučování.

e) Zvýšení důležitosti sociální participace a rozvíjení komunikačních dovedností a schopností týmové práce.

f) Reorganizace procesu výuky, změna tradičních přístupů, multidisciplinární přístup ke vzdělávání, radikální modifikace časového rozvržení výuky a reorganizace práce studentů i učitelů.

1.3 Možnosti metody „ mezinárodního projektu“ v podpoře realizace změn

Tyto změny si vyžadují nasazení nejen nových přístupů, ale i nových nástrojů. Metoda mezinárodních projektů je bezesporu jedním z nich.

V následujících podkapitolách je nastíněno, jakým způsobem může metoda mezinárodních projektů napomáhat v realizaci těchto změn v přístupech ke vzdělávání.

- učitel funguje především jako koordinátor celé akce, nikoli přímý vykonavatel jednotlivých úkolů
- naplnění myšlenky konstruktivního vyučování; žák si především uvědomí, jaký cíl a smysl má jeho vykonaná práce
- žáci pocítí zodpovědnost za splnění úkolu v rámci projektu nejen vůči sobě, ale i vůči celé skupině; naplnění významu týmové spolupráce
- v rámci této metody jsou rozvíjeny sociální participace a komunikační dovednosti
- využití informačních technologií a internetu vede žáky k větší flexibilitě a k seznámení s praktickým využitím těchto nástrojů

2 Metoda výuky: mezinárodní projekt

Jeden z velmi vhodných a efektivních způsobů napomáhajících jazykovému rozvoji žáka je metoda „mezinárodních projektů“. Četné zkušenosti nás přesvědčují o tom, že mezinárodní výměny a projekty patří již na některých základních a středních školách mezi efektivní, silně motivující, ale především usnadňující prostředky při výuce CJ. Je zřejmé, že jedním z nejlepších výsledků práce učitele je skutečnost, že jeho žáci jsou schopni se o sebe v cizí zemi postarat a díky znalostem CJ spolupracovat v rámci mezinárodního projektu. I za cenu časové a organizační náročnosti mají mezinárodní projekty velký smysl pro motivaci žáka, ale i učitele, ať již z hlediska jazykového zdokonalení, tak osobnostního zrání žáka. Dalším přínosem mezinárodních projektů je naplnění myšlenky integrity a soužití i navzdory kulturním odlišnostem. Právě v kontrastu s problémy, se kterými se celosvětová společnost začala střetávat na přelomu 20. a 21. století, by měl být princip integrity chápán jako jeden z důležitých momentů uskutečňujících se i díky realizaci mezinárodních projektů.

2.1 Cíle a přínosy mezinárodních projektů

Na začátku realizace každého projektu je třeba položit si otázku, jakých cílů chceme dosáhnout. Učitel i žáci musí znát cíl jejich snažení, být si vědomi toho, jaký přínos projekt může mít pro ně samotné, ale i například pro širší okolí. Tento faktor by neměl zůstat opomenut, neboť žákům dává přímé vysvětlení, proč se mají na projektu podílet. Jsou-li žákům dobře vysvětleny pozitivní dopady a smysl projektu, je to ta nejlepší motivace. Konkrétním možným přínosům mezinárodních projektů jsou věnovány další podkapitoly.

2.2 Přínos z hlediska jazykového vývoje

Hlavním cílem mezinárodního projektu je zlepšení jazykových schopností žáka. Můžeme především očekávat, že se žák díky přímému kontaktu s rodilým mluvčím seznámí s reálnou podobou mluvené řeči. Ta je jednou z prvků výuky cizího jazyka, kterou učitel může jen těžko vnést do hodiny. I navzdory nejmodernějším technologiím, které má učitel k dispozici, nenahradí žádná z nich

„autentické situace“ a proces interakce, se kterými se člověk v cizině denně setkává. Zmíněné „autentické situace“ ze života jsou pro výuku CJ důležité, neboť vzniklá situace přinutí žáka nějakým způsobem reagovat, poradit si v ní. Žák se může přesvědčit, že mluvit cizím jazykem není těžké, neboť v komunikaci s rodilým mluvčím má usnadněnou pozici. Rodilý mluvčí může žákovi pomoci, aby se rozmluvil. Díky sociální interakci žák lépe pochopí o co se jedná, i přesto, že nemusí rozumět všem slovům vyřčeným rodilým mluvčím. Významem a dopadem interakce při výuce CJ se ve své práci zabývá francouzská psycholingvistka Claudie Dannequin. „Pozorováním komunikace i u mladých žáků, kteří ještě neovládají jazyk na vypracované úrovni, jsem došla k závěru, že vztahy vznikající ve skupině nespočívají v pouhé imitaci druhých či dospělých, ale již od předškolního věku se nachází v procesu interaktivních výměn, kde se vytváří pravidla jednání, vyjadřování, regulátory chování a gesta. Úspěch či neúspěch komunikace či interakce záleží z velké části na zvládnutí těchto určitých verbálních a nonverbálních chování, a hlavně na prostředí naší každodenní komunikace.“⁹

2.3 Psychosociální aspekty

V nedávné době se pevné školské osnovy změnily na rámcově vzdělávací plány (dále jen RVP). Na většině škol v České republice doposud převažovala spíše frontální forma výuky, která vedla žáka k pasivnější roli v procesu učení. Jedním z cílů této reformy přechodu k RVP je nepochybně i záměr dovést žáka k aktivní roli ve výuce a k vytvoření podnětného vyučování, které u žáka lépe navodí proces samostatného myšlení. Lze očekávat, že příprava mezinárodního projektu, ale i jeho samotný průběh je jednou z pedagogických metod, které mohou u žáka rozvinout nejrůznější schopnosti a podílet se na jeho jazykovém, osobnostním a charakterovém zrání. Jedním z velmi důležitých přínosů pro žáka je fakt, že přípravná fáze projektu žáka učí odpovědnosti za jeho počínání např. tím, že žák plní konkrétní úkol, který je důležitý pro úspěšné zrealizování celého projektu. V souvislosti se svěřenou odpovědností může u dětí, které si méně věří, narůstat sebedůvěra a pocit, že mají v sociální skupině také své místo. Při projektovém vyučování by měl učitel na základě přihlídnutí k žákovým

---

⁹ Dannequin, Claudie. *L'interaction*. s.107

možnostem a zájmům rozpoznat, komu může svěřit určitý úkol. U žáka by naopak neměl narůstat pocit méněcennosti, neschopnosti vykonat úkol. Mohlo by dojít k riziku nezájmu o participaci na mezinárodním projektu, v horším případě i ke stagnaci či uzavření dítěte do sebe, a následně strachu prosadit se v sociálním prostředí. Máme-li tedy žáky, které se necítí příliš sebejistí, vytvoříme skupinky realizačních teamů, kde se méně dominantním jedincům bude pracovat lépe.

Při zařizování konkrétních úkolů si žáci mohou osvojit své sociálně komunikační dovednosti (vyhledávání informací na internetu, kontaktování zahraničního partnera, telefonování, zajišťování dopravy, ubytování v cizině). V průběhu samotné mezinárodní výměny je žák vystaven nutnosti umět se o sebe postarat a soběstačnosti, schopnostem, jež vždy patřily a patří k životně důležitým.

2.4 Interkulturalita a její přínos

Dalším prvkem, se kterým se žáci a učitelé při realizaci mezinárodních projektů bezesporu setkají, je proces interkulturality (*interculturality*) neboli multikulturality (*multiculturality*). Dle Průchy, multikulturní či interkulturní výchova vyjadřuje snahu vytvářet prostřednictvím vzdělávacích programů způsobilost lidí chápat a respektovat i jiné kultury, než svou vlastní.¹⁰ Interkulturalita a interkulturní psychologie je komparativní věda, která popisuje a srovnává vlastnosti funkce lidské psychiky v závislosti na kulturních faktorech založených v etniku, rase, národě, etnické menšině aj. Tyto kulturní faktory se promítají i do interpersonálního chování a komunikace, do výchovných stylů rodin a vyučovacích stylů, do hodnotových orientací, předsudků, ale i projevů agrese a sexuálního chování. Interkulturní psychologie hovoří o tzv. *kulturních scénářích*, které jsou v podstatě naučenými programy chování lidí předávanými z generace na generaci prostřednictvím rodiny. Česká republika na rozdíl od zemí západní Evropy, USA, Kanady a Austrálie se nikdy neocitla v příliš rozmanitém kulturním prostředí a na proces integrace ostatních etnik do českého prostředí zatím není příliš zvyklá.¹¹ Ve zmíněných zemích mají děti daleko častěji možnost setkávat se i s jinými etniky a kulturami, ať již ve škole či v každodenním životě.

---

¹⁰ Průcha, Walterová, Mareš. Pedagogický slovník.

¹¹ Průcha, Jan. Multikulturní výchova. s. 52-53

Pojem multikulturní výchova je v České republice stále spíše neznámou kapitolou, avšak při realizaci mezinárodních projektů je zapotřebí žáky připravit na kulturní odlišnosti a na otevřenost a toleranci k nim. Multikulturní výchova vyjadřuje snahy vytvářet prostřednictvím vzdělávacích programů způsobilost lidí chápat a respektovat i jiné kultury než svou vlastní. Má značný praktický význam vzhledem k vytváření postojů vůči příslušníkům jiných národů a etnik, k dovednosti řešit mezosobní konflikty podmíněné kulturní odlišností, dávat povědomí o rozdílnosti morálních hodnot mezi příslušníky odlišných etnik aj.

Každý člověk má často tendenci posuzovat okolí ze svého pohledu, z pohledu své vlastní kultury. Nejvíce se tato tendence projeví v přímém kontaktu, tedy i při mezinárodních výměnách. Je dobré, když se učitel společně s dětmi připraví na tyto situace. I přes zachování vlastní identity a kultury může být obohacující otevřít se a proniknout do zvyklostí a socio-kulturních vzorců jiného národa. Důležité je předejít vytváření stereotypů a předsudků, ke kterým společnost v pohledu na ostatní národy velmi snadno sklouzává. Stereotypy mohou mít pozitivní i negativní dopad. Očekávání, které si pozitivními stereotypy od určitého národa slibujeme, může být záhy vystřídáno zklamáním z poznání, že reálná situace je zcela jiná. O mnoho nebezpečnější jsou negativní předsudky vznikající na historickém či kulturním základě. Mohou ovlivnit formující se názor žáků k etniku a postoj k němu, a tím i vytvářet nežádoucí atmosféru partnerské výměny. Je zapotřebí učit žáky vnímat ostatní národy otevřeně, neboť vytvořený stereotyp člověku v jisté míře omezí možnost vnímat i ostatní kulturní a národní bohatství, jež každá země nabízí. Určité charakteristické prvky se pro každou společnost vlivem času a kulturního vývoje stále mění.

Př.1 České stereotypy přisuzované jiným národům:¹²

NĚMCI : považováni někdy za pracovitě, disciplinované a chladné.

Znaky : knírek pod nosem, víkendoví profitěři v ČR

FRANCOUZI : považování za galantní, šarmantní a nepříliš spolehlivé

---

¹² Průcha, Jan. Multikulturní výchova. s. 54

Znaky: Francouz v baretu s bagetou v podpaží, země, kde se jí šneci

RUSOVÉ: srdeční, pohostinní, nekulturní

Znaky : ruská rozpínavost, vodka, zima

K multikulturní výchově lze dnes již i v České republice nalézt řadu dostupných materiálů a odborných a didaktických příruček. V Praze má i své sídlo Multikulturní centrum s dobře vybavenou knihovnou. Seznam praktických informací je uveden v příloze 9.3.

Didaktické zásady, které by měly být při multikulturní výchově ve škole uplatňovány.¹³

- objasňovat žákům, že lidé uvažují rozdílně o mnoha věcech v důsledku kulturní diferenciaci
- umožnit žákům, aby mohli sami zkoumat tyto kulturní diference a vcit'ovat se do nich
- poskytnout žákům příležitost, aby viděli, jak na jejich vlastní kulturu nahlízejí příslušníci jiných kultur
- učit je, jak rozpoznávat své předsudky a jak si osvojovat objektivní názory o jiných kulturách

Význam multikulturního aspektu potvrzují i aktivity mezinárodních institucí, které samy spatřují nutnost zabývat se v dnešní době touto otázkou. Rada Evropy, Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj a Evropská unie mají řadu aktivit v oblasti multikulturní výchovy, což dokládají četné dokumentace, sborníky a projekty jako např. Rozvíjení interkulturního názoru (Developing an Intercultural Outlook, UE 1997). V mnoha státech EU se dnes uskutečňují programy a projekty zaměřené na evropskou integraci a hledání společných kulturně historických souvislostí, kořenů, hodnot a tradic. Tomuto tématu se věnuje i sborník, jenž vychází ze semináře *Výchova k evropanství* konaného

---

¹³ Průcha, Jan. Multikulturní výchova. s. 85-86

v březnu a v dubnu 1995 Nadací Jiřího z Poděbrad pro evropskou spolupráci a Střediskem mezinárodních studií Jana Masaryka VŠE v Praze.

2.5 Přínos pro školu, veřejnost a region

Další oblast, které se pořádání mezinárodních aktivit na ZŠ může pozitivně dotknout, je škola samotná, ale i veřejnost, město či obec. S největší pravděpodobností pocítí přínos sama pořádající škola. Pozitiva lze vidět z více hledisek.

Základním elementem je samotný žák. Nabídneme-li mu ve výuce něco netradičního, nového, můžeme docílit probuzení zájmu žáka o školu. A ten je třeba stále posilovat. Zájem a motivace jsou ve výchovném a vzdělávacím procesu velmi důležitým faktorem a hnacím motorem, především pak, jedná-li se o žáky ZŠ. Dnešní učitelská veřejnost se setkává stále častěji s výchovnými problémy, s dysfunkcemi, s hyperaktivitou. Pokud to určitý předmět umožňuje, je dobré pokusit se o takové formy výuky, které žákovi i přes problematické stránky jeho osoby umožní snazší nabývání nových dovedností a vědomostí. Pořádání projektů, kdy se dítě neocitá v roli pasivního žáka v lavici, ale aktivního činitele, patří mezi ony motivující a moderní formy, které by se měly stát součástí výchovného procesu dnešního školství.

Druhým pozitivním dopadem, který zmiňované projekty škole přináší, je zvyšování úrovně a prestiže školy v regionu i v povědomí veřejnosti. Široká škála zajímavých, netradičních a děti rozvíjejících aktivit škole může napomoci zajistit dostatečný počet žáků a zájem o školu. Škola se taktéž může stát uznávanější a doceněnější institucí, než je tomu doposud.

Další pozitiva a dopady, které mohou díky zahraničním aktivitám základní školy pocítit, je zvýšený zájem veřejnosti o region. Svými aktivitami spojenými s projektem napomáhají žáci propagovat v cizině vlastní region, místní kulturu, tradice, ale i ekonomické fungování regionu. Návštěva zahraničních hostů či prezentace uskutečněná samotnými žáky podává současný obraz představované země, nikoli zkrácený dlouhodobými stereotypy.

Je možno předpokládat, že kontakt s partnerskou školou v zahraničí může též vytvořit podhoubí k navázání spolupráce i v rovině města či obce v různých sférách jako ekonomická spolupráce, výměny zkušeností a spolupráce v pracovní oblasti (vzhledem k stále se zvětšující možnostem pracovní mobility v rámci Evropy), ale i kulturní výměny.

3 Získání finančních subvencí na realizaci projektu

Rozhodne-li se nějaký školní, ale i jiný neziskový či neformální subjekt zabývající se výchovou mládeže, pro realizaci zahraničního či jinak nákladného projektu, vyvstane ihned otázka finanční náročnosti. Řešení této nesnadné součásti projektu se nabízí několik :

- napsání žádosti o finanční grant
- aktivní činnost žáků zaměřená k získání financí

3.1 Finanční granty

V následující kapitole jsou podrobně uvedeny tři možnosti získání finančních prostředků prostřednictvím institucí, které kde lze žádat o finanční granty.

Program Sokrates/ Comenius

V rámci aktivity Comenius 1 - Partnerství škol lze žádat o jeden ze tří typů projektů. Tyto projekty jsou decentralizované, tzn. že školy podávají přihlášky u Národní agentury programu SOCRATES ve své zemi a o přidělení finančních prostředků rozhoduje odborná komise podprogramu Comenius. Comenius 1 kromě projektů nabízí školám zprostředkování zahraničního asistenta při výuce jazyka. Asistent získává grant od své příslušné Národní agentury, z kterého jsou hrazeny veškeré náklady spojené s pobytem v hostitelské zemi. Jazykového asistenta je možné zapojit do výuky cizích jazyků, ale i do dalších předmětů (např. zeměpis, dějepis apod.).

Přihláška pro **Hostitelské instituce** (tj. školy, které chtějí zahraničního jazykového asistenta) se podává jednou ročně **1. února** na oficiálním formuláři platném pro dané výběrové kolo a vyplněném v angličtině, němčině nebo francouzštině.

Pro usnadnění účasti vaší školy v projektech Comenius 1 je určen dokument [Handbook](#) - Příručka pro přípravu a realizaci projektů Comenius.

Podrobnější informace : www.socrates.cz

Institut dětí a mládeže

Výborná možnost s vyhlídkou seberozvoje a dalšího vzdělávání nejen v jazykovém spektru nabízí studentům středních a vysokých škol Institut dětí a mládeže (dále jen IDM). IDM je odborným zařízením Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen MŠMT), na bázi příspěvkové organizace, v oblasti naplňování úkolů vyplývajících ze státní politiky ve vztahu k mladé generaci, i zákona o podpoře práce s dětmi a mládeží. Součástí IDM je Česká národní agentura, která realizuje jeden z neformálních vzdělávacích programů Evropské unie – program s názvem „Mládež“. Program „Mládež“ je zaměřen na oblast neformální výchovy a vzdělávání mládeže. Program se pokouší nalézt a udržet rovnováhu mezi osobním rozvojem jednotlivce a kolektivní činností napříč všemi oblastmi společnosti, přičemž sleduje následující cíle:

- Umožňovat integraci mladých lidí do společnosti obecně a podněcovat jejich iniciativního ducha.
- Pomáhat mladým lidem při získávání vědomostí, dovedností a kvalifikace a při uvědomování si jejich hodnoty.
- Dát mladým lidem možnost svobodně vyjádřit svůj pocit solidarity v rámci Evropy i v širším světovém měřítku a napomáhat boji proti rasismu a xenofobii.
- Zasazovat se o lepší pochopení rozdílů naší společné evropské kultury a dědictví, včetně základních hodnot, které sdílíme.
- Napomáhat odstraňování jakékoli diskriminace a podporovat rovnoprávnost na všech společenských úrovních.
- Vnést do projektů evropský prvek, který bude mít pozitivní dopad na práci s mládeží na místní úrovni.

V rámci tohoto programu jsou podporovány jak aktivity přímo pro mladé lidi (mezinárodní výměny mládeže, iniciativy mládeže), tak i podpůrné aktivity jako školení pro pracovníky s mládeží, kontaktní návštěvy, informační systém Eurodesk.

Základní dělení programu Mládež

Akce č. 1 – výměny mládeže

- multilaterální projekty většího rozsahu a vysoké úrovně (40% projektů akce 1 by mělo být multilaterálních),
- podpora projektů využívajících nových a inovativních způsobů práce s mládeží,
- podpora projektů spolupráce se zeměmi méně zastoupenými v mezinárodních výměnách s Českou republikou (Dánsko, Irsko, Island, Lucembursko, Malta, Norsko, Lotyšsko, Kypr, Lichtenštejsko)

Akce č. 2 – Evropská dobrovolná služba - EVS

- krátkodobé projekty pro mladé lidi s omezenými příležitostmi,
- projekty rozvíjející nové aktivity EVS (kolektivní EVS atd.)
- projekty zaměřené zejména na podporu a rozvoj místních komunit,
- projekty na podporu nestátních neziskových organizací pracujících s dětmi a mládeží a Domů dětí a mládeže.

Akce č. 3 – Iniciativy mládeže

- projekty vytvářející síť spolupráce mezi jednotlivými projekty – networking ,
- navazující projekty bývalých dobrovolníků – budoucí uplatnění (Future Capital) zejména směřující k rozvoji podnikavého ducha mladých lidí,
- podpora účasti mladých lidí na rozvoji obce a regionu.

Akce č. 5 – Podpůrná opatření

- projekty rozvíjející nové a netradiční metody práce s mládeží,
- projekty zvyšující povědomí o Evropské dobrovolné službě u příležitosti 10tiletého výročí existence EDS,
- projekty zvyšující kvalitu akcí 1, 2 a 3 programu Mládež.

Cílová skupina programu Mládež:

- skupiny mladých lidí, které chtějí organizovat výměnné pobyty nebo realizovat místně zaměřenou vlastní iniciativu
- mladí lidé, kteří by se chtěli zapojit do Evropské dobrovolné služby
- bývalí dobrovolníci, kteří by rádi využili svých zkušeností
- mládežnické organizace
- vedoucí mládežnických skupin
- dobrovolní pracovníci s mládeží
- vedoucí a organizátoři projektů orientovaných na práci s mládeží a neformální vzdělávání
- další neziskové organizace, sdružení nebo subjekty

Typy podporovaných aktivit

Každým rokem jsou vypsány hlavní priority a témata, ke kterým by mezinárodní aktivity mládeže měly být směřovány. Je tedy zřejmé, že zvolí-li žadatel jedno z požadovaných témat, zvyšují se mu šance na úspěšné přijetí žádosti o grant. V příloze II jsou uvedeny příklady možných priorit programu Mládež.

Několik rad při psaní žádosti o grant

-Žadatelem o finanční grant nesmí být formální či zisková organizace. Oficiálně žadatelem nesmí být škola, ale občanské sdružení, kroužek zájmové činnosti dětí či klub mládeže fungující při škole.

Další informace programu MLÁDEŽ : www.youth.cz

Evropský hospodářský fond

Jako jedna z dalších možností finanční podpory je využití Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů (dále jen OP RLZ). OP RLZ je jedním ze základních programových dokumentů, který po vstupu naší republiky do Evropské unie umožňuje čerpání finanční pomoci z Evropského sociálního fondu. Jedním ze čtyř hlavních programových priorit OP RLZ je i Rozvoj celoživotního učení, kam spadá i zkvalitňování vzdělávání ve školách a školských zařízeních a rozvoj podpůrných systémů ve vzdělávání. V kategorizaci nalezneme Rozvoj celoživotního učení pod PRIORITOU 3, Opatření 3.1.

OPATŘENÍ 3.1.

Opatření 3.1. je program zaměřený na zkvalitňování vzdělávání. Reaguje na potřebu motivovat jedince k celoživotnímu učení a tím ovlivnit jeho možnosti pracovního uplatnění. Hlavním cílem opatření je především zkvalitnit vzdělávání na ZŠ, SŠ i VOŠ a ve školských zařízeních a ustanovit systémy podporující rozvoj vzdělávání a jeho vazby na trh práce. Vzhledem ke zvyšujícímu se počtu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vzrůstá zároveň nutnost orientovat se na zajištění rovného přístupu ke vzdělání, poskytnout sociálně či zdravotně znevýhodněným jedincům zvláštní podporu. Vzhledem k tomu, že dnešní trh práce žádá po budoucích pracovnících dobrou jazykovou vybavenost, lze tedy i u ESF žádat grant, který by naplnil cíle, na které jsou jeho prostředky určeny. Náplň a zaměření Opatření 3.1. je podrobněji rozepsáno v příloze 1.

Cílová skupina příjemců pomoci: (pouze výčet některých skupin)

žáci a studenti ZŠ, SŠ a VOŠ

zdravotně znevýhodnění, sociálně znevýhodnění

děti a mládež pobývající v zařízeních pro ústavní a ochrannou výchovu

Typy podporovaných činností pro cílové skupiny:

tvorba a realizace školních vzdělávacích programů

vzdělávání učitelů a odborných pracovníků ve školství

modernizace vzdělávacích osnov atd.

Několik rad při psaní žádostí o grant:

-Při psaní žádosti o grant na kterýkoli z evropských fondů je důležité, aby žadatel dodržel příslušné náležitosti psaní projektu, a tím i zvýšil šanci uspět ve výběrovém řízení. Důležité je dodržení formálních náležitostí (administrativní soulad) a kritérií přijatelnosti žádosti.

-U evropských projektů velmi časté a velmi doporučované, aby žadatel při psaní projektu využil formu tzv. logického rámce. Logický rámec je nástroj, který ve velmi koncentrované podobě obsahuje základní informace o projektu zároveň ověřuje logiku projektu. Žadatel zde podává informace o konkrétních, ale i širších cílech projektu, o indikátorech dosažení cílů.¹⁴

-Zaměření projektu by mělo co nejlépe splňovat cíle, které sleduje poskytovatel finančního grantu a oprávněnost navrhovaných činností v projektu by měla být v souladu s cíli směřujícími ve prospěch cílových skupin příslušného opatření.

Výše uvedené základní informace k OP RLZ lze získat na adresách:

www.esfcr.cz

www.msmt.cz

www.mpsv.cz

www.nvf.cz

3.2 Neziskové organizace

Další informace k získání finančních prostředků lze získat na následujících adresách:

www.neziskovky.cz

www.subvence.cz

---

¹⁴ Příručka pro žadatele o finanční podporu grantových projektů.s. 15

3.3 Aktivní činnost žáků k získání finanč. subvencí

Vzhledem k finanční náročnosti mezinárodních projektů je lépe hledat více potencionálních zdrojů financí. (ať již se chystáme do zahraničí vycestovat či naopak přijmout návštěvu ze zahraničí). Není dobré tento úkol nechat pouze na učiteli, naopak zapojením žáků do tohoto procesu docílíme nejen vytvoření vztahu dětí k projektu samotnému, ale obecně povědomost, o tom, jaká je hodnota peněz. I děti a mohou zvolit formu, která bude odpovídající jejich schopnostem a možnostem. Psaní žádosti o grant je poměrně náročnou záležitostí, která by měla zůstat skutečně na vyučujícím. V následující podkapitole jsou uvedeny některé z nápadů, jak děti samy mohou aktivně přistoupit a realizovat se při shánění finančních prostředků.

a) prezentace partnerské země veřejnosti a rodičům

-fotografické představení země za použití nových technologií (dataprojektor, PC, přímý přenos přes počítačové kamery)

-kulturní výstupy- jednotlivé skupinky se mohou zaměřit na hudbu, literaturu, reálie dané země

-zahrání scénky

-gastronomické představení země- další skupinka může vyzkoušet připravit specialitu dané země

b) oslovení regionálních firem a podniků

-žáci by se pokusili požádat v místě jejich bydliště některé firmy, zda by jim finančně vypomohly

-výhodou této činnosti je, že se žáci učí komunikaci na oficiální úrovni a novým rolím, se kterými se v dospělosti běžně setkají

c) kontaktování organizací, institucí a sdružení, které nabízí brigády

-např. v Nymburce existuje Polabské ekocentrum, které pořádá brigády na úpravy nejrůznějších biotopů. Děti si mohou nejen přivydělat peníze, ale zároveň je zde zastoupena ekologická výchova.

d) uspořádání různých prodejních či výdělečných akcí samotnými dětmi

-např. uspořádání dárkové balící služby v předvánočním čase

-prodejní výstava výtvarných výrobků z hodin výtvarné výchovy v době Vánoc, Velikonoc

4 Změna rolí a náplně činností

Vzhledem k časové i organizační náročnosti, kterou metoda projektového vyučování obnáší, je pochopitelné, že ne každý pedagog bude této metodě nakloněn. Rozhodne-li se však skupina pedagogů pro tuto metodu, je zapotřebí si hned na začátku uvědomit několik zásadních změn v přístupu.

4.1 Role učitele

- učitel musí být připraven na větší výdej energie a časovou náročnost, kterou mezinárodní projekt vyžaduje
- nadšení, chuť a víra v realizaci projektu musí být viditelná u učitele, který skrze svou osobu motivuje žáky
- učitel je hlavní tvůrce obsahu a pedagogických cílů, kterých chceme při mezinárodním projektu u žáků dosáhnout
- učitel zadává, kontroluje a zhodnocuje konkrétní úkoly, kterých žáci mají dosáhnout
- má na starosti rozdělení žáků do týmu a pokusit se koordinovat týmovou spolupráci tak, aby se každý žák mohl uplatnit
- s přihlédnutím k individuálním schopnostem učitel rozhoduje, který úkol bude přidělen určitému týmu
- učitel je v kontaktu s pedagogem partnerské zahraniční školy a vzájemně se informují o průběhu projektu na obou stranách
- v případě žádosti o grant je učitel kontaktní osoba v rámci jednání

4.2 Role žáka

- žák či skupina se stává odpovědnou jednotkou, která je důležitá pro zdařilý vývoj celého projektu
- žáci dostanou svěřený úkol a sami si hledají cesty a nástroje, které napomohou k úspěšné realizaci projektu
- mohou kontaktovat učitele jako poradce; diskutují o řešení úkolu

- žáci si upevňují znalosti díky jejich zjišťování a použití v reálném prostředí „ve skutečném životě“, a tím dochází k naplňování konstruktivního přístupu ve výchově
- žák či skupina si sama vytváří časový plán a organizaci úkolů
- žáci sami komunikují se svými vrstevníky z partnerské země při plnění nejrůznějších úkolů

5 Důležitá opatření v rámci projektu

V rámci snahy předejít komplikacím, je zde uvedeno několik praktických rad, které by neměly zůstat opomenuty a jejich zohlednění by mohlo napomoci úspěšnému zorganizování mezinárodní akce.

5.1 Personální zajištění projektu

Jak již bylo uvedeno, organizovat mezinárodní projekt je skutečně velkým počinem, proto se nedoporučuje, aby učitel nechal úkoly vyplývající z jeho role pouze sobě. Vystavuje se tím navíc tzv. burning efektu (tj. vyhoření - nežádoucí stav, kdy dojde u učitele k vyčerpání a ztrátě sil i chuti vyučovat). I učitel by si kolem sebe měl vytvořit tým 2-3 spolupracovníků, kteří se budou dílčími úkoly na projektu podílet. V případě, že je projekt zakončen setkáním obou partnerských zemí či cestou žáků do zahraničí, je rozšířený dozor učitelů a týmová spolupráce učitelů nejen výhodou, ale i nutností.

5.2 Zdravotní stav žáků

V případě, že škola v rámci projektu chystá na dlouhodobější pobyt žáků v zahraničí, je velmi dobré rodiče žáků požádat, aby jejich děti podstoupily měsíc až 3 týdny před odjezdem preventivní lékařskou prohlídku a především kontrolu u zubaře. Náklady za ošetření u zubaře jsou v západních zemích světa vysoké a na krytí léčebných výloh pro zubařská ošetření není u většiny pojišťoven vyčleněna velká částka. (obvykle do 5.000,- Kč / základní tarif).

Dalším vyžadovaným dokumentem podepsaným rodiči by mělo být „Potvrzení zákonného zástupce dětí“. Rodič se zavazuje, že na základě posouzení zdravotního stavu dítěte, nic nebrání k výjezdu do zahraničí. Rodič dále souhlasí s předáním odpovědnosti za jejich syna/ dceru do rukou učitele.

5.3 Návštěva v rodině

Mezi velmi oblíbenou součástí při mezinárodních výměnách patří krátkodobý pobyt dětí v rodinách. Žáci poznají každodenní život v rodinách,

budou mít možnost intenzivněji hovořit. Vzhledem k tomu, že dojde k předání žáků do „cizích rukou“, je zapotřebí, aby rodiče dětí souhlasili i s touto návštěvou.

Role učitele po dobu, kdy budou děti v cizích rodinách, je mít kontakt a zpětnou vazbu od dětí, že vše probíhá v pořádku. Bývá pravidlem, že většina rodin se snaží pohostit a nabídnout to nejlepší hostům ze zahraničí, i tak se ale vyskytly případy, kdy si žák z pobytu v rodině v zahraničí neodvezl příjemné zážitky. Kontrole dětí může pomoci, že učitel a žáci budou mít na sebe mobilní telefony.

6 Způsoby práce a nové možnosti využitelné při metodě projektu

6.1 Způsoby a metody práce

Pedagogický konstruktivismus

Jedná se o pedagogický proud, který klade důraz na procesy objevování, rozšiřování a přetváření poznávacích struktur v procesu učení. Učení chápe jako spontánní a znalosti a dovednosti, které člověk objeví během řešení problémů jsou nesrovnatelně trvalejší než namemorovaná, předem připravená řešení. Lidské poznání vzniká vždy v interakci, prostřednictvím komunikace nelze jej chápat odděleně od sociálního prostředí. Výsledkem výuky není pouze znalost, ale také schopnost k ní dospět a obhájit ji.

Interakce výuka

Interaktivní výuka je proces, který probíhá za spoluúčasti pedagogů a studentů. Jejich vztah je založen na principu partnerství a spolupráce. Student je aktivním subjektem, který má vliv na průběh a podobu tohoto procesu. Student je chápán jako zdroj nápadů, myšlenek komunikovatelných návrhů a podílí se na vytváření výuky. Učitelova úloha je pomáhat žákům a podporovat je. Projektové vyučování je metoda, kde zcela přirozeně dochází k interaktivní výuce.

Kritické myšlení

V době informační exploze je člověk nucen třídit informace, pochybovat o nich a teprve na základě důkladného zvažování si utvářet vlastní názor a stanovisko. Při pořádání mezinárodních projektů může docházet k tomu, že na jinou kulturu pohlížíme předpojatě na základě naučených stereotypů. Ale vše kolem má neustálý vývoj, věci se mění, a proto je dobré žáky vést k tomu, aby si v dané chvíli byli schopni vytvářet svůj vlastní postoj. K rozvoji těchto schopností napomáhá i metoda E-U-R., která je rozepsána v následující tabulce 3.

Tabulka č.3 METODA E-U-R

METODA E-U-R	
EVOKACE	Fáze hodiny, v níž jsou studenti vyzváni k zamyšlení nad tím co již o daném tématu vědí, nebo si myslí že vědí, a co by se chtěli nového dozvědět. Stanovují cíle učení (za jakým cílem se danému tématu učí). Každý student má příležitost uvědomit si, co už ví, nebo tuší, jaký má na daný problém názor, vlastní zkušenost. Zároveň formuluje to, co neví a potřebuje vědět, aby mohl zaujmout stanovisko nebo nálezt řešení. Evokace je chvíle pro jistoty, pochybnosti, hypotézy a otázky. Během evokace si každý vytvoří v hlavě strukturu svých dosavadních vědomostí k danému tématu. Nové informace přicházejí
UVĚDOMĚNÍ	Fáze hodiny, v níž studenti získávají nové poznatky a ověřují si své původní koncepty o dané problematice a na jejich základě si uvědomují význam (a souvislosti). V této fázi učitel nejvíce ovlivňuje jakými fakty, problémy či dilematy se studenti zabývají Učitel předkládá podnětné materiály, které směřují k výchovně vzdělávacímu cíli iniciuje propojování nových informací s poznatky
REFLEXE	Fáze hodiny, v jejímž průběhu si studenti připomenou myšlenky s nimiž se během hodiny setkali poznání, k němuž dospěli, význam, který si uvědomili, a následně tento význam interpretují, probírají v diskuzi, kladou otázky ohledně sporných bodů a vztahují význam i k jiným oblastem zájmu Reflexe je příležitost ohlédnout se za dosavadním procesem učení. Student si uvědomuje, jaké nové poznatky získal, čemu porozuměl.

Brain storming

Jedná se o metodu, která je často využívána v oblasti managementu, ale je velmi dobře využitelná právě při projektové výchově. Volně přeloženo bychom tento výraz mohli chápat jako „ bouření mozku“. Cílem této skupinové metody práce je získat maximum nápadů a myšlenek k řešení určitého problému. V praxi to vypadá tak, že jedna konkrétní osoba, která brainstorming diskusi řídí, vysloví daný problém a ostatní bez dlouhých zvažování okamžitě říkají, co je k tématu napadne nebo co by s tématem mohlo souviset. Ač se některé nápady mohou jevit jako nereálné, řídící osoba je všechny zapisuje na velký arch papíru. Další fází je diskuze, v níž se projdou všechny nápady. Následně se vytvoří užší výběr nápadů, s jehož body všichni souhlasí, a které se využijí v realizaci určitého počínu.

Tato metoda je pro žáky velice vhodná, neboť dává prostor pro vyjádření každému, aniž by se musel obávat, zda jeho nápad bude špatný a obával se negativní reakce.

6.2 Media a evropské vzdělávací programy

Vzhledem k tomu, že při jakékoli cestě do zahraničí se málokdy setkáme s takovou podobou CJ, která by se rovnala spisovné formě jazyka, které se učíme ve škole, je dobré mít možnost seznámit i s hovorovou podobou CJ. Chceme-li žáky postupně navykat různým dialektům a podobám CJ a přiblížit je schopnosti porozumět mu, nabízí se jako vhodná pomoc využití médií a program evropských vzdělávacích programů. Jeho cílem je prostřednictvím světových a evropských televizních stanic nabízet cizojazyčně vzdělávací pořady přes webové stránky či přímé vysílání. Učitelům se nabízí další možnost, jak žáky vést k využívání informačního zdroje, který může usnadnit studium a především dá žákům příležitost, jak se samostatně věnovat studiu CJ.

Pro lepší orientaci a informovanost o mediálně-vzdělávacích programech byla Ústavem pro informace ve vzdělávání vydána publikace *Evropská média a weby v české škole*. Na základě kritérií (hledisko dostupnosti vysílání v České republice, hledisko jazykové dostupnosti, hledisko kulturně-teritoriální blízkosti) je zde popsáno šest stanic zemí Evropské unie, a to Francie, Německo, Polsko, Rakousko, Slovensko a Velká Británie a podrobněji představeny vzdělávací obsahy dané televizní nebo rozhlasové stanice a jejich webových stránek.

Vzhledem k tomu, že projekt prezentovaný v této práci je zaměřený na výuku francouzského jazyka, bude zde podrobněji nastíněn vzdělávací program francouzské televize TV 5 EUROPE.

TV 5 EUROPE

TV 5 EUROPE je nejnáze dostupný televizní program vysílaný ve francouzštině. Jde o největší světový program, který vysílá 24 hodin denně 7 dní v týdnu výběr pořadů z televizí francouzských, belgických, švýcarských a kanadských. Jeho cílem je šíření francouzského jazyka a frankofonní kultury. Vysílány jsou zprávy, hrané filmy, dokumenty, vzdělávací pořady i diskuze na

aktuální témata. Nejen, že si žáci vylepšují schopnost jazykového porozumění, ale udržují si povědomí o aktuálním dění ze světa frankofonie.

Program TV 5 úzce spolupracuje s francouzštináři z celého světa (více než 36 000, v České republice např. Sdružení učitelů francouzštiny), pro které zdarma vydává příručku *Apprendre et enseigner avec TV 5* (Výuka s TV 5). Tuto příručku obsahující jednotlivé pořady, jejich délku, stručný obsah a různé možnosti pedagogického využití pro začátečníky, středně pokročilé i pokročilé, naleznou francouzštináři i na internetových stránkách TV 5.

Stanice na požádání pravidelně posílá i českým učitelům elektronický dopis, ve kterém informuje o aktualitách, upozorňuje na pořady následujícího měsíce a opět nabízí možnosti pedagogického využití. Každoročně pořádá soutěže pro studenty, semináře, jak podle TV 5 vyučovat a věnuje mnoho stran webových stránek právě výuce francouzštiny. Vyučující i studenti zde mimo jiné naleznou oboustranný francouzsko –anglický slovník, výkladový slovník, přehled časování francouzských sloves, slovník synonym, informace o stážích aj.¹⁵

Více informací o TV 5 na : <http://www.tv5.org>.

6.3 Typy projektů

Podle možností, které škola má, lze volit různé formy mezinárodních projektů lišící se především svou náročností na přípravu, organizaci i finanční zabezpečení. Zde uváděné projekty jsou řazeny od nejnáročnějších.

- a) Projekt o více zahraničních účastnících zakončený společným setkáním v jedné zemi.
- b) Dvoustranný zahraniční projekt probíhající po celý školní rok, zakončený návštěvou partnerské školy v zahraničí. Tento projekt je podrobněji rozepsán v kapitole 7.
- c) Mezinárodní projekt odehrávající se ve virtuální rovině díky internetu, novým technologiím jako web-kamera, data-projektor.

---

¹⁵ Evropská média a weby v české škole.str.8-9

- d) Projekt bez účasti zahraničního partnera, avšak na téma nějaké cizí země spojený s jejím hlubším poznáním po stránce kulturní, geografické, historické aj. Návrh tohoto typu projektu je uveden v příloze 9.4.

7 Návrh mezinárodního projektu

V této kapitole je rozpracován návrh, jak by mohl vypadat dvoustranný zahraniční projekt zakončený návštěvou v zahraničí.

7.1 Základní údaje, hlavní téma a cíle projektu

Typ projektu: Dvouletý zahraniční projekt zakončený cestami do zahraničí

Název projektu: Setkání bez hranic

Časové rozpětí: Část I. - celoroční činnost: od září do května 2007

Část II - týdenní návštěva partnerské školy v červnu 2007

Kooperující země: Česká republika, ZŠ Nymburk, žáci 7. třídy

Francie, l'école primaire de Basly, žáci 7. třídy

Hlavní komunikační jazyk: francouzský jazyk

Hlavní témata : I.ROK „Vzájemné poznávání kultury a partnerské země“

II.ROK „Problémy životního prostředí v našem regionu“

Cíle dosažené díky mezinárodního projektu

Předním cílem realizace mezinárodního projektu je umožnit žákům pracovat s cizím jazykem jako s nástrojem, díky kterému se podaří uskutečňovat konkrétní úkoly. Tím by mělo docházet ke snadnější a rychlejší fixaci jazykových znalostí a ke zlepšování jazykové pohotovosti.

Při komunikaci a přípravných krocích projektu dojde k osvojování praktického využívání informačních technologií.

Žáci budou sami rozšiřovat své znalosti tím, že budou vyhledávat informace k daným tématům, které si budou vzájemně sdělovat a porovnávat je s informacemi z Francie.

Mezi sledované socializační dovednosti, které by si žáci měli osvojit patří schopnost komunikovat a pracovat v týmech, schopnost navázání kontaktu s veřejnými institucemi a vyřizovat si sami potřebné záležitosti.

Vyvrcholením celoročního snažení žáků by se měla stát cesta do zahraničí, kde dojde praktikování CJ a k setkání s CJ v jeho mluvené podobě.

7.2 Popis projektu- celoroční činnost

V následujících podkapitole je detailně rozepsán způsob práce a konkrétní možné aktivity projektu.

7.2.1 Způsob organizace práce žáků

Rozdělení žáků

Na začátku projektu učitel žáky rozdělí do pracovních skupin, ve kterých budou společně vykonávat projektové úkoly. Při způsobu utváření týmu by měl být učitel schopen rozdělit děti tak, aby skupiny byly rovnoměrně kombinovány a v jedné nepřevažovali dominantní jedinci, a v jiné naopak méně schopní a nesamostatní žáci. Ve třídě o 25 žácích lze předpokládat vytvoření 5-6 pracovních týmů.

Role, které by měl každý tým splňovat

- V rámci každé skupiny by měl být minimálně jeden žák, jehož úroveň jazykových znalostí zaručí, že tým bude schopen komunikovat s partnerským týmem v zahraničí, se kterým budou spolupracovat po dobu celoroční činnosti.
- Ve skupině bude zvolen jeden mluvčí, který bude vystupovat za tým a předávat veškeré informace směrem k učiteli a ostatním týmům při organizačních schůzkách, ale i mimo dobu učených setkání.

Organizace činnosti

- **2x za měsíc setkání všech týmů s učitelem**

Na první schůzce, konané nejlépe zkraje každého kalendářního měsíce, dostane každá skupina svůj jeden konkrétní úkol vztahující se k tématu měsíce. Na splnění

tohoto úkolu jim bude k dispozici jeden měsíc. V rámci těchto setkání budou děti též prezentovat výsledky své dosažené práce z předcházejících měsíců.

Při samostatné činnosti žáků je však zapotřebí dát jim možnost reflexe a zpětné vazby, a zároveň jejich činnost usměrňovat. Abychom zabránili tomu, že žáci budou nepřetržitě dotazovat učitele v kabinetu, je zapotřebí pravidelně, nejlépe v půlce daného měsíce, uskutečnit druhé setkání, kde každý tým představí své nápady a učitel je zkontroluje a případně usměrní jejich práci. Zároveň zde budou moci konzultovat problémy vznikající při plnění úkolů.

Setkávání samotných týmů a jejich činnost

Žáci si již sami organizují, kdy a kde se budou scházet, jak si budou rozdělovat úkoly, kdo bude plnit které funkce a jak budou výsledky prezentovány. K dispozici jim bude jednou v týdnu v určitou hodinu využití školní počítačové místnosti. Cílem celoroční činnosti bude získávat informace na daná témata v zemi svých francouzských kamarádů. Emailová komunikace mezi týmy ČR a FR bude pravděpodobně hlavním komunikačním prostředkem.

Postup:

Téma měsíce: Kultura a umění ve Francii.

Konkrétní úkol jednoho týmu bude: Zjistěte od vašich francouzských kamarádů, které tři významné francouzské malíře řadíme mezi impresionisty, představte jejich dva slavné obrazy a na pět minut pohovořte o jejich životě.

Tím, že žáci budou psát do Francie, dojde k procvičování písemné formy jazyka. Po obdržení odpovědi z Francie budou nuceni text překládat a opět procvičovat CJ. Zároveň budou dotazováni na informace o své zemi žáky z Francie, které budou opět překládat a odesílat do Francie.

7.2.2 Komunikace mezi učiteli zúčastněných zemí

Učitelé obou partnerských zemí by měli být v kontaktu alespoň tři měsíce dopředu. Před zahájením jakýchkoli realizačních kroků je dobré předem domluvit, jaká hlavní témata se budou projektem prolínat, čeho chceme dosáhnout a co od

projektu očekáváme. Bylo–by dobré, kdyby se měsíčně témata shodovala jak ve Francii, tak v ČR. Konkrétní úkoly k daným tématům si již může zvolit učitel sám.

Učitelé zorganizují rozdělení žáků do týmu, vytvoří česko-francouzské dvojice týmu, které budou spolupracovat v celoroční činnosti a předají týmům internetové adresy potřebné ke vzájemné komunikaci.

Dále je důležité určité body projektu časově synchronizovat, a tím minimalizovat časové prodlevy, které při skupinovém způsobu výuky mohou vznikat:

- a) Ke kterému dni v měsíci nejpozději si týmy napíší vzájemně úkoly, se kterým jim má partnerský tým pomoci. Vzhledem k tomu, že úkol se dozví zkraje měsíce, je reálné jako termín stanovit 10 den v měsíci.
- b) Termín, ke kterému žáci představí, co zjistili od partnerského týmu.

Učitelé obou partnerských zemí by se průběžně měli informovat o průběhu projektu a činnosti žáků.

7.2.3 Výběr témat projektu

Projekt by měl být především kreativní činností žáků samotných. Chceme-li docílit toho, aby projekt žáky co nejvíce bavil, je dobré nechat je vybrat témata, kterým by se chtěli věnovat. Přesto, role učitele je zde velmi důležitá, měl by splňovat funkci koordinátora a kontrolora. Metoda brainstormingu (viz kapitola 6.1.) umožní, že se do výběru mohou zapojit všichni žáci ze třídy. Přestože děti dostanou svobodnou volbu, je nutné jejich počínání usměrňovat tak, aby ve zvolené činnosti byl výchovný a edukativní charakter. Je dobré, připraví-li si i učitel některé z témat do zálohy, aby mohl žáky motivovat.

Náměty na konkrétní témata celoroční činnosti uvedené níže jsou rozděleny po měsících:

září – seznámení žáků s myšlenkou projektu

říjen – „Čechy zdraví Francii“

Cílem je představení a seznámení česko-francouzských týmových dvojic, aby o sobě žáci získali základní informace a lépe se poznali. Mohou si poslat dopisy s fotografiemi, využít nových technologií a vyzkoušet si i spojení s francouzskou skupinou přes webovou kameru či telefonicky

Listopad – „ Francie, krásná a rozmanitá “

Žáci se mají dozvědět o zajímavých a jejich protějšky oblíbených místech v jejich zemi

Prosinec – „Vánoce čas a další svátky“

Cílem je představit si hlavní křesťanské tradice a svátky, způsoby jejich praktikování .

Leden – „ Sportem ku zdraví“

Únor – „ Francie, země gurmánů“

Žáci budou mít z úkol získat recept, přeložit jej a zrealizovat. Výsledky jejich práce budou vyhodnoceny na začátku měsíce března při setkání všech týmů s učiteli.

Březen – „Setkání s panem architektem“

Cílem je představit si země a její nejznámější kulturní památky, architektonické, ale i malířské.

Duben - „Malovaná Francie“

V rámci hodin výtvarné výchovy dojde k malování či jinému způsobu zhotovování památek, se kterými se žáci seznámili během předešlých měsíců.

Květen – „ Vyvrcholení akce a příprav na cestu“

Partnerská strana, která se chystá na návštěvu se shodne na třech přáních, které by při návštěvě rádi realizovali, co by si ve Francii rádi vyzkoušeli či rádi viděli. Protějšší strana se naopak podílí na přípravě a organizaci programu.

7.3 Popis akce – cesta za partnerskou školou

7.3.1 Přípravy na cestu

I při materiálně-organizačním zabezpečování cesty do ciziny nemusí veškeré břímě zůstat na učitelích. Naopak tím, že žáky částečně zapojíme i do těchto konkrétních a velmi podstatných kroků, dáváme jim šanci získávat další zkušenosti, ale především získávají povědomí, co vše obnáší příprava zájezdu.

Konkrétní úkoly, které týmy mohou v rámci přípravy vykonávat:

- zjistit způsoby, jak se co nejlevněji dopravit do zahraničí (linkové autobusy, pronájem autodopravy, nízkorozpočtové lety)
- vymyslet a zrealizovat dárky pro kamarády z partnerské země
- připravit itinerář cesty
- zajistit knižního průvodce, informace o místech, kam se žáci při návštěvě v zahraničí vypraví
- zjistit potřebné vstupní formalities do dané země
- zajištění propagačních materiálů o své zemi, představení rodného regionu
- připravit výstupy prezentující kulturu své země (taneční, pěvecké, dramatické)
- připravit článek pro místní deník či městský zpravodaj o chystaném projektu či pozvat novináře na některou z aktivit týkajících se projektu

7.3.2 Návrh aktivit při týdenním setkání partner. zemí

- společně strávený den ve francouzské/české škole
- česko-francouzský den – děti si vzájemně představí své země z pohledu historického, geografického, kulinářského, zahrají scénku zachycující významnou historickou událost
- pobyt ve francouzské/české rodině
- vytvoření dotazníků na daná témata, které položí lidem ve městě
- oficiální přijetí na radnici starostou města, obce
- návštěva zajímavých měst, míst, přírodních zajímavostí
- návštěva podniků, zabývající se výrobou místních či pro zemi typických
- zorganizování slavnostního večera na rozloučenou (možnost pozvat rodiče, ostatní učitele a žáky)

8 Závěr

„Kolik jazyků umíš tolikrát jsi člověkem“, o kolik více v dnešní době platí tato stará známá pravda? V době, kdy svět je zcela otevřen, v době, kdy se Česká republika stala členskou zemí Evropské unie, je jazyková gramotnost nejen vstupní branou k mnoha možnostem, ale do budoucna i požadovanou kvalitou člověka. Z tohoto důvodu se tato práce zaměřila na jeden z netradičních způsobů výuky jazyka, který může napomoci zefektivnit nabývání jazykových kompetencí.

Neboť jednou z velmi oblíbených a účinných cest je *metoda mezinárodních projektů*, stala se i tématem této diplomové práce. Výsledky, ke kterým práce dochází potvrzují, že z hlediska rozvoje žáka dochází k přínosům po mnoha stránkách (psychosociální hledisko, lingvistické hledisko, aspekt interkulturality aj.). Metoda mezinárodních projektů také dává prostor k naplnění nových přístupů v rámci vzdělávání žáků jako jsou kritické myšlení, interaktivní výuka či konstruktivní přístup. Práce také podotýká, že důležitou roli ve výuce CJ hraje věk žáka a správné zvolení co nejefektivnějších metod práce vzhledem k různým věkovým obdobím života.

Dalším cílem této práce bylo shromáždit a uspořádat do vzájemných souvislostí všechny aspekty, které s pořádáním mezinárodních projektů jednoznačně souvisí. Čtenář se dočte o možnostech finanční podpory, které jsou v rámci mezinárodních aktivit dostupné, ale i o návrzích, jak si v rámci konstruktivního přístupu ve výuce tuto otázku vyřešit s žáky přímo v rámci projektu. Neboť s projektovým vyučováním jednoznačně souvisí změna rolí žáka a učitele, věnuje se práce této otázce. Vzhledem k náročnosti a možným rizikům mezinárodní výměny, práce rozvádí i otázku preventivních opatření.

Diplomová práce nabízí čtenáři rady a konkrétní kroky, chce-li realizovat mezinárodní projekt. V této části je k nalezení několik typů projektu, způsoby práce v rámci projektu a její organizace s žáky samotnými, ale i s partnerskou školou. K inspiraci je zde i návrh potencionální mezinárodní výměny.

Diplomová práce dochází k závěru, že metoda „*mezinárodní projekt*„ je z více hledisek efektivním a velmi přínosným způsobem práce, která žáky vede k upevnování jazykových kompetencí.

9 Přílohy

9.1 Zkvalitňování vzdělávání ve školách a školských zařízeních

Popis a zdůvodnění

Východiskem pro formulaci opatření 3.1 a jeho jednotlivých aktivit jsou cíle a záměry definované ve dvou strategických dokumentech pro oblast vzdělávání: Národním programu rozvoje vzdělávání v ČR (tzv. Bílá kniha) a Dlouhodobém záměru vzdělávání a rozvoje výchovně vzdělávací soustavy ČR.¹⁶

Část opatření reaguje na potřebu motivovat jedince k celoživotnímu učení, a tím výrazně ovlivňovat jeho šance na pracovní uplatnění. Zde je významným předpokladem rozvoj klíčových kompetencí žáků a studentů prostřednictvím realizace odpovídajících školních vzdělávacích programů.

Vzhledem ke zvyšujícímu se počtu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vzrůstá nutnost orientovat se na zajištění rovného přístupu ke vzdělání. Znevýhodnění jedinci (zdravotně či sociálně) vyžadují zvláštní podporu, zejména v přípravě na plynulý přechod do praktického života. V této souvislosti bude podporováno mj. zapojení znevýhodněných jedinců do běžného vzdělávacího proudu (např. větší podpora přípravným třídám usnadňujícím vyrovnání se s jazykovým znevýhodněním, příp. znevýhodněním zapříčiněným sociokulturně znevýhodňujícím prostředím či úspěšný přestup romských žáků ze zvláštních do základních škol) a vyvíjeny aktivity předcházející jejich předčasnému opouštění vzdělávacího systému, zlepšení kvality vzdělávání v zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy.

Významným předpokladem pro rozvoj celoživotního učení a integraci znevýhodněných jedinců je poskytování příležitostí k celoživotnímu učení a uspokojování vzdělávacích potřeb co nejlíže lidem, v obcích. Toho lze docílit

---

¹⁶ www.esfcr.cz

podporou školy jako vzdělanostního centra při organizování vzdělávacích a výchovných aktivit na školách pro veřejnost a poskytováním vzdělávacích služeb pro dospělé. Zvláštní pozornost v rámci dané aktivity bude soustředěna na podporu programů multikulturní spolupráce (např. posílení soudržnosti českých občanů a romské či jiné národnostní minority v rámci integrace národnostních menšin do většinové společnosti, osvětové programy pro romské matky apod.).

Pro osoby bez úplného středního vzdělání, mající problémy s uplatněním na trhu práce, budou vyvíjeny aktivity umožňující zvýšit jejich kvalifikaci a tím posílit jejich šance získat zaměstnání.

Školy budou směřovány k aktivní spolupráci při šíření dobrých zkušeností (např. informační aktivity v oblasti inovace pedagogické práce). Důležitou podmínkou pro tuto funkci škol je podpora učitelů a odborných pracovníků ve školství v dalším soustavném vzdělávání (mj. v oblasti výuky cizích jazyků a informačních dovedností, práce se znevýhodněnými jedinci atd.). Opatření bude naplňovat cíle Státní informační politiky ve vzdělávání, jejíž prioritou je dosažení informační gramotnosti občanů. Dále bude motivovat školy k širší realizaci Státního programu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty.

Specifické cíle:

- Modernizace školních vzdělávacích programů orientovaných na rozvoj klíčových kompetencí
- Zlepšení podmínek pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- Rozvoj dalšího vzdělávání na středních a vyšších odborných školách
- Rozvoj dalšího vzdělávání učitelů a ostatních pracovníků ve školství
- Rozvoj a zdokonalení integrovaného diagnostického, informačního a poradenského systému v oblasti vzdělávání a volby povolání

9.2 Evropské priority pro rok 2006:

1. **Integrace mladých lidí do společnosti**, zejména těch s omezenými příležitostmi (zdravotní, geografické a socioekonomické znevýhodnění) a podpora jejich iniciativ; pomoc při eliminaci všech forem diskriminace.
2. **Eliminace rasismu a xenofobie**, podpora projektů zaměřených na solidaritu a kulturní různorodost v evropském i celosvětovém měřítku,
3. vnesení evropského prvku do práce s mládeží na místní úrovni (vytváření nadnárodních partnerství a sítí apod.) a podpora projektů v oblasti **výchovy k demokratickému a evropskému občanství**.
4. Propagace **evropské identity**, uvědomění si rozmanitosti společného evropského kulturního dědictví a společných základních evropských hodnot.
5. Implementace obecných cílů vyplývajících z **priorit Bílé knihy EU o mládeži**.
(tj. participace mladých lidí v demokratických procesech, dobrovolné aktivity, informace apod.)
6. Přiblížení Evropy mladým lidem - podpora projektů zaměřených na **diskuse mladých lidí o tématech současné Evropy**. (Pakt o mládeži, participace apod.)
7. Projekty v rámci evropské kampaně mládeže na podporu lidských práv, rozmanitosti mezi národy a participace – **“All Different – All Equal”**.

Národní priority pro rok 2006:

1. Uznání, hodnocení a ověřování výsledků **neformálního a zájmového** vzdělávání.
2. Rozvoj **příhraniční spolupráce s Německem, Rakouskem, Slovenskem a Polskem** a zeměmi **Visegrádské čtyřky**.
3. Rozšiřování **spolupráce se třetími zeměmi** (Jihovýchodní Evropa, Východní Evropa a Společenství nezávislých států), a **středomořskými partnerskými zeměmi** (EUROMED).

4. Podpora aktivit směřujících **k rozvoji regionů** (venkovské oblasti s omezenými příležitostmi, pohraničí).
5. Podpora aktivit subjektů pocházejících z dosud **méně zastoupených regionů** České republiky (kraj Středočeský, Karlovarský, Zlínský, Pardubický) nebo podpora aktivit realizovaných v dosud méně zastoupených regionech, které mají přímý dopad na místní úrovni a zviditelňují program MLÁDEŽ v daném regionu (účastníci pocházejí z regionu, projekt zapojuje místní komunitu, je propagován v regionálních médiích atp.).
6. Podpora projektů **prvořadatelů, malých místních nebo regionálních organizací a skupin mladých lidí.**
7. Podpora projektů propagujících **zdravý životní styl** a projektů zaměřených na ochranu životního prostředí.¹⁷

9.3 Kontakty a literatura užitečné k mezinárodním projektům

Internetové adresy:

1. <http://europa.eu/languages/cs> - portál EU k výuce jazyků
2. www.youth.cz - Česká národní agentura – program „Mládež“ podporující projekty v zahraničí
3. www.socrates.cz – informační portál mezinárodních školních projektů v rámci EU
4. <http://www.varianty.cz/index.php> - portál Člověka v tísni, zajímavé nabídky a mezinárodní projekty i pro školy
5. http://site/voila.fr/afal_france - portál k vyhledávání partnerů pro mezinárodní aktivity v rámci světa frankofobie
6. www.mkc.cz – Multikulturální centrum Praha

---

¹⁷ www.youth.cz

9.4 *Mezinárodní projekt bez zahraničního partnera*

Tato příloha existuje pouze v tištěné podobě.

10 Seznam použité literatury

BROGAN, P. Using the Web for Interactive Teaching and Learning (on-line).
Macromedia. Dostupné z:

URL:<http://www.macromedia.com/resources/government/whitepapers/>

CORNAIRE, C.: La compréhension orale. Paris: Clé International, 1998 ISBN 2-09-033327-8

DANNEQUIN, C.: L'interaction. Paris: Didier, 1982. ISBN 2-218-06034-5

KARPETOVÁ, B., SLÁDKOVÁ, K.: Nenuda. Cestujeme po Evropě. Praha :
Prostor, 1998. 55 s. ISBN 80-85190-73-7

KOL. AUTORŮ při Ústavu pro informace ve vzdělávání.: Evropská média a weby
v české škole. 1.vyd. Praha: Tauris 2004. ISBN 80-211-0468-6

O'NEIL, CH.: Les enfants et l'enseignement des langues étrangères. Paris: Hatier,
1993. ISBN 2-278-04124-X

Promoting Language Learning and Linguistic Diversity: An Action Plan 2004-
2006. European Commission. Dostupné z : URL:<http://www.elearningeuropa.info>

PRŮCHA, J.: Interkulturní psychologie : sociopsychologické zkoumání kultur,
etnik, ras a národů .1. vyd. Praha : Portál, 2004. ISBN 80-7178-885-6

PRŮCHA, J.: Multikulturní výchova : teorie - praxe – výzkum. Praha : ISV,
2001. ISBN 80-85866-72-2

PRŮCHA, J.- WALTEROVÁ E. - MAREŠ, J.: Pedagogický slovník. Praha 2001.
ISBN 80-7178-579-2.

Příručka pro žadatele o finanční podporu grantových projektů. Praha 2005.
Ministerstvo práce a sociálních věcí. ISBN 80-86552-84-5

TNS OPINION & SOCIAL. 2006 Special Eurobarometer survey 64.3 'Europeans and Languages. Dostupné z :

[URL:http://europa.eu.int/comm/education/policies/lang/languages/eurobarometer06_en.html](http://europa.eu.int/comm/education/policies/lang/languages/eurobarometer06_en.html)